

No nodokļiem līdz zemes iegādei un enerģētikai

Elīna Pankovska, 2016. gada 7. janvāris 00:00

Jautājumu loks, kas uzņēmējus interesētu no juridiskā skatu punkta, šogad būs plašs un raibs, īpaši svarīgi tie būs nodokļu jomā

Tā DB prognozē aptaujātie zvērinātie advokāti. Tas saistīts ar dažu jaunu nodokļu ieviešanu no 2016. gada un neskaidrajiem jautājumiem, kas līdz ar to radušies. Savukārt jautāti par jomām, kurās varētu notikt darījumi, juridiskās nozares pārstāvji atzīmē, ka tie turpmāk ir iespējami banku, finanšu un apdrošināšanas sektorā, degvielas tirdzniecības, nebanku kredītētāju, transporta un tā infrastruktūras sektoros, kā arī enerģētikas, elektronisko sakaru pakalpojumu, apraides, programmu satura un reklāmas jomā. Savukārt politiskā līmenī gaidāmas cīņas Latvijas gāzes tirgus liberalizācijas jautājuma lauciņā. Nevar nepieminēt arī to, ka no šā gada 1. aprīļa kredītiestādēm, maksājumu pakalpojumu un elektroniskās naudas pakalpojumu sniedzējiem būs jāziņo Valsts ieņēmumu dienestam par Latvijā reģistrētu personu un rezidentu darījumiem, kas atbilst aizdomīguma pazīmēm nodokļu jomā.

Par solidaritāti

«2016. gadā uzņēmējiem varētu būt dažādi jautājumi, kas skars nodokļu jomu. Īpaši varētu izcelties jaunais solidaritātes nodoklis, jo tā likums nesniedz skaidras atbildes uz vairākām praktiskām dzīves situācijām un nerada pārliecību, ka likuma autori ir sagatavojuši pārdomātu regulējumu,» uzskata zvērinātais advokāts Sandis Bērtaitis. Viņaprāt, nav šaubu, ka uzņēmēji centīsies apstrīdēt šo nodokli Satversmes tiesā (ST). Jaunajā gadā sagaidāmi arī vairāki nozīmīgi nekustamā īpašuma darījumi. Kopumā nekustamā īpašuma tirgus ir vērtējams kā stabils, tomēr atsevišķos segmentos varētu būt jauni darījumi un ar to saistīta aktivitāte. «Tirgus dalībnieku aktīvu rīcību redzam jau šobrīd – gada iesākumā. Dominēs arī būvniecības tēmas. Lai gan Ministru kabinets pērnā gada nogalē pieņēma vērienīgus grozījumus Vispārīgajos būvnoteikumos, joprojām nozare vēl tikai apgūst jauno būvniecības regulējumu, kas konkrētos gadījumos sāk uzrādīt arvien redzamākas problēmas. Nozares dalībnieki neklusēs par problēmām un vēlēsies tās risināt dažādos līmeņos,» piebilst S. Bērtaitis. Zvērināta advokāte Andra Rubene atzīmē, ka minimālās algas pieaugums par desmit eiro un akcīzes nodokļa pieaugums, naftas cenai ceļoties, šogad palielinās komersantu izmaksas, bet solidaritātes nodokļa ieviešana var izraisīt nepieciešamību komersantiem meklēt risinājumus, lai motivētu savu vadošo personālu. Savukārt zvērinātais advokāts Andrejs Voroncovs DB skaidro – daudziem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, tostarp telekomunikāciju, būvniecības un apsardzes jomā mikrouzņēmumu nodokļu režīma piemērošana bija būtiskākā nodokļu plānošanas sastāvdaļa, bet šāda iespēja no 2017. gada vairs nebūs pieļaujama, ja vien mikrouzņēmums nav ticis dibināts agrāk. Šādas izmaiņas vai nu tiks daudziem komersantiem aiziet no tirgus (kļūt maksātnespējīgiem), vai arī paaugstināt pakalpojumu cenas.

Līdz pat pārskatiem

Šogad varētu būt aktuāla arī enerģētikas joma. «Dominējošā tēma būs energoefektivitātes paaugstināšana, tā satur milzīgu un neapgūtu biznesa potenciālu. Līdzās tam regulētajos sabiedriskajos pakalpojumos enerģētikā sāksies reformas ar mērķi ieviest motīvus balstītu tarifu sistēmu, pie kā šobrīd strādā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Jaunā tarifu veidošanas sistēma stimulēs enerģētikas uzņēmumus strādāt efektīvāk un aktīvāk domāt par nelietderīgo izdevumu mazināšanu – tas noteikti radīs dažādus izaicinājumus šo uzņēmumu vadībai,» uzskata S. Bērtaitis.

Pēc viņa domām, šogad varētu palielināties uzņēmēju interese par jauna veida finanšu pakalpojumiem. Uzņēmējiem būs interese gan veidot, gan izmantot dažāda tipa kolektīvās finansēšanas platformas. Tāpat tirgus un likumdevēja noteikto pārmaiņu rezultātā paplašināsies dažādi finanšu starpniecības pakalpojumi, kas būs interesanti gan uzņēmējiem, gan patērētājiem.

Arī A. Rubene norāda, ka Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka aktīvi meklēs turpmāku ieguldījumu iespējas Latvijas energoapgādes drošības un energoefektivitātes, finanšu un eksporta sektoru komersantos.

«Tāpat šogad diskusijas izraisīs jaunais Publisko iepirkumu likums, kuru nepieciešams pieņemt līdz 17. aprīlim, un paredzamie grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likumā un Publiskās un privātās partnerības likumā. Jaunā regulējuma mērķis – atvieglot administratīvās procedūras pasūtītājiem. Taču piegādātājiem būs grūtāk izkontrolēt pasūtītāju objektivitāti. Ievērojot to, ka atsevišķās nozarēs lielākā daļa pasūtījumu tiek saņemti publisko iepirkumu ceļā, šī likuma iztulkošana un piemērošanas jautājumi būtiski ietekmēs šajās nozarēs strādājošo komersantu biznesu,» skaidro A. Rubene.

No 2016. gada stājies spēkā jaunais Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likums. «2015. gada pārskats būs pēdējais, kuram zvērināta revidenta pārbaudes nepieciešamību nosaka vēl pēc vecajiem kritērijiem. Turpmāk, piemēram, pilnvērtīga gada pārskata revīzija būs veicama, ja divus gadus pēc kārtas bilances kopsumma būs vismaz 800 tūkst. eiro, neto apgrozījums – 1,6 milj. eiro, bet vidējais darbinieku skaits pārskata gadā – 50. Domājams, ka gada pārskatu ierobežotai pārbaudei jābūt lētākai nekā pilnvērtīgai revīzijai. Tāpēc minētie grozījumi būtu vērtējami pozitīvi, jo mazina komersantiem administratīvo slogu,» atzīmē A. Voroncovs.

Konkurences gads

2016. gadā paredzami arī būtiski grozījumi Konkurences likumā, kuri šobrīd ir Saeimā trešajā lasījumā un kuri varētu stāties spēkā jau šā gada martā. Neskatoties uz to, ka grozījumi tapuši trīs gados, tie raisījuši plašas diskusijas pagājušā gada nogalē pirms to skatīšanas trešajā lasījumā. Šie grozījumi būtiski iesaistos komersantu darbību, prognozē eksperti. Arī Konkurences padome DB atzina, ka šie grozījumi ir ļoti svarīgi un vērsti uz pretimnākšanu uzņēmumiem – gan apvienošanas gadījumiem, gan arī sodu un informācijas saņemšanas ziņā. Līdz šim daudz arī runāts par jauno Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likumu. Šis gads rādīs, kā tas ietekmēs preču klāstu, to cenas un preču pārdošanas veicināšanas akcijas lielveikalos. A. Rubene min, ka pastāv bažas – nepieciešamība nodrošināt līdzsvaru var negatīvi ietekmēt šos rādītājus. Regulējums var apgrūtināt piegādātāju piekļuvi mazumtirdzniecības tīkliem un samazināt to ražoto preču klāstu veikalu plauktos.

14.1.2016.

No nodokļiem līdz zemes iegādei un enerģētikai :: db.lv

Zemes jautājums

«Lauksaimniekiem aktuāls būs jautājums par finanšu stāvokļa prasībām, kādām personai ir jāatbilst, lai varētu saņemt samazinātā akcīzes nodokļa likmi dīzeļdegvielai. Piemēram, kapitālsabiedrība 2016. gadā nevar saņemt samazināto akcīzes nodokļa likmi, ja tai uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm, rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla, un kapitāls attiecīgajā gadījumā ietver kapitāldaļu uzcenojumu. Tāpēc paredzams, ka lielai daļai lauksaimnieku 2016. gadā šie jauninājumi sagādās lielas galvassāpes, kā tas bija redzams 2015. gadā, kad Lauku atbalsta dienests šos jaunus nosacījumus lauksaimnieku finanšu stāvokļa izvērtēšanai kļūdaini jau piemēroja, lai arī tie vēl nebija stājušies spēkā,» uzsver A. Voroncovs. Lauksaimniekiem joprojām aktuāli 2014. gada grozījumi likumā Par zemes privatizāciju lauku apvidos, noteiktās prasības personām, lai iegādātos lauksaimniecībā izmantojamo zemi. Uzņēmējiem tās rada papildu administratīvo slogu, jo jā sagatavo pašvaldībai iesniegums ar likumā noteiktiem pierādījumiem, lai saņemtu pašvaldības atļauju zemes iegādei, tas paildzina arī zemes iegādes procesu. Praksē bieži pat ilgu gadu veiksmīgi strādājošs lauksaimnieks nespēj izpildīt visas likumā noteiktās prasības, lai atbilstoši tām arī turpmāk varētu iegādāties lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kas uzņēmējam var radīt milzu problēmas, piebilst A. Voroncovs.